

Yttrande över Domstolsverkets promemoria Delegation i mark- och miljödomstol, Ju2022/03390

Efter att ha getts möjlighet att lämna synpunkter på ovan angivna remiss om ändring i förordningen (1996:381) med tingsrättsinstruktion (nedan tingsrättsinstruktionen) anför Akavia och Saco-S Domstol följande.

Vi har inga synpunkter på föreslagna ändringar i sak men vill särskilt lyfta fram följande.

Promemorian innehåller i huvudsak bra förslag på förändringar av tingsrättsinstruktionen. Förändringarna kan sannolikt bidra till att effektivisera handläggningen av mål vid mark- och miljödomstolarna och till att ge domstolarna ökade möjligheter till ett mer ändamålsenligt resursutnyttjande. De föreslagna ändringarna kommer sannolikt att ge förbättrade utvecklingsmöjligheter för tingsnotarier och notariemeriterade beredningsjurister och samtidigt öka sannolikheten för att beredningsjurister vill stanna längre på sin tjänst. Förslaget kan därför ha positiva effekter även på den höga personalomsättningen inom personalkategorin beredningsjurister.

Det är emellertid viktigt att lyfta fram att det idag inte är ett krav på notariemeritering för anställning som beredningsjurist vid en mark- och miljödomstol. I de flesta rekryteringsförfaranden vid mark- och miljödomstolar söks beredningsjurister som har notariemeritering *eller* motsvarande yrkeserfarenhet, dvs. minst två års kvalificerat juridiskt arbete.

Trots att vi har förståelse för att Domstolsverkets förslag bygger på tingsrättsinstruktionens nuvarande systematik avseende behörigheter och att man därför pekar ut just *notariemeriterade beredningsjurister* i den föreslagna nya 18 a §, riskerar förslaget att medföra en minskning av rekryteringsbasen för kompetenta beredningsjurister som idag anställs vid mark- och miljödomstolarna även utan notariemeritering. Genom att den nya 18 a § förutsätter att förordnande om utökade behörigheter endast ges till notariemeriterade beredningsjurister kommer sannolikt intresset för att rekrytera beredningsjurister utan notariemeritering att minska, trots att dessa inte sällan har arbetat med mark- och miljödomstolar vid advokatbyrå eller expertmyndighet och bidrar till verksamheten med andra erfarenheter än från domstolsarbete. Det är inte heller osannolikt att jurister med sådan bakgrund avstår från att söka sig till en mark- och miljödomstol om de inte kan få förordnande att fatta beslut i eget namn.

För att öka möjligheterna till goda rekryteringar anser vi att Domstolsverkets förslag bör justeras på så sätt att även **icke** notariemeriterade men likväl lämpliga beredningsjurister kan ges de föreslagna behörigheterna. Eftersom det redan idag är svårt att fylla de utlysta platserna anser vi att det är nödvändigt att möjliggöra rekryteringar av medarbetare med olika bakgrund till mark- och miljödomstolarna.

För att åstadkomma en mer ändamålsenlig resursanvändning och samtidigt möjliggöra kompetensutveckling för beredningsjurister vid dessa domstolar anser vi dessutom att det finns anledning att djupare utreda möjligheten att införa en beloppsbegränsning motsvarande ett halvt prisbasbelopp. Av Saco-S Domstols rapport om beredningsjurister, *Ett liv i rörelse* från år 2023, framgår det att beredningsjuristerna vid tingsrätterna vill se ökade möjligheter att fatta fler beslut i eget namn då de ser det som stimulerande att ges möjlighet att döma i mål/ärenden. Kortfattat skulle en höjning av beloppsgränsen i 18 § första stycket 8 b) tingsrättsinstruktionen innebära att det införs en möjlighet att förordna en ökad behörighet till notariemeriterade beredningsjurister vid allmän tingsrätt att *avgöra samtliga s.k. FT-mål, dvs. där värdet av vad som yrkas uppenbart inte överstiger ett halvt prisbasbelopp. Vid mark- och miljödomstolarna skulle därför samma beloppsbegränsning gälla för mål enligt den nya 18 a § första stycket 1–5.* Generellt sett ser beredningsjuristerna det som självklart att

beloppsgränsen avseende FT-mål bör höjas så att de kan avgöra samtliga FT-mål i eget namn. De ser att sådana ökade behörigheter skulle ge dem möjligheter att bidra mer till verksamheten. Det är troligt att ökade möjligheter att avgöra FT-mål skulle leda till att beredningsjurister stannar längre på sin tjänst, och till att öka ett befintligt intresse för domstolsarbete samtidigt som domarna kan avlastas i inte obetydlig omfattning.

För att bibehålla de rekryteringsbaser som mark- och miljödomstolarna har idag, och för att samtidigt tillmötesgå en utveckling av beredningsjuristtjänsten som beredningsjuristerna själva efterfrågar bör den nya 18 a § tingsrättsinstruktionen därför möjliggöra för beredningsjurister vid mark- och miljödomstolarna att avgöra samtliga aktuella mål med upp till ett halvt prisbasbelopp.

Akavia och Saco-S Domstol tillstyrker alltså i huvudsak Domstolsverkets promemoria Delegation i mark- och miljödomstol men anser att ändringarna i förordningen bör justeras så att regelverket inte medför att rekryteringsbasen för kompetenta beredningsjurister minskar i ett läge när det redan är svårt att fylla utlysta platser.

För styrelsen i Saco-S Domstol

För Akavia

Elisabeth Åberg
Ordförande

Patrik Nilsson
Samhällspolitisk chef

Henrik Johnsson
Ansvarig för beredningsjuristfrågor

Anna Nitzelius
Sakkunnig